

Museovirasto
Rakennushistorian osasto
Restaurointiyksikkö

Kertomus käynnistä Rautalammin kirkolla 21.8.2007

Käynti kohteessa liittyi kirkon tulevaan korjaukseen, maalaustöihin ja väritutkimukseen. Käynnin aikana kirkkosalissa tehtiin tähänastisen väritutkimuksen tarkennusta aikuiskoulutusprojektin toimesta.

Rautalammin kirkko on eräs parhaiten säilyneitä aikakautensa arkkitehtuurin edustajia. Rakennus on suunnittelijansa Carl Alexander Engelin pääteos ja on nostettavissa esiin myöhäisempiren komeana edustajana.

Kirkon julkisivut ovat puuosiltaan kunnossa lukuun ottamatta paksuhkoja ja halkeilleita maalipintoja. Ulkopintojen tuleviin maalaustöihin liittyen oli seiniin tehty pieniä maalinpoistokokeita kemikaaleilla. Puhdistetuista kohdista tuli esiin hyväkuntoinen puumateriaali. Seinien maalinpoistossa ensisijaisena kysymykseen tulee kemiallinen menetelmä.

Kirkon tähän asti säilyneen, erittäin vanhan (1854) peltikaton uusiminen edellyttää hyvää suunnittelua ja lisäksi nykytilanteen dokumentointia mittaamalla peltijakoa ja sen yksityiskohtia sekä tallentamalla riittävän suuria kappaleita vanhasta peltisepäntaidosta.

Kirkkosalin arkkitehtuuri on myös hyvin säilynyt ja edustaa rakentamisaikansa pyrkimyksiä valoisuuteen ja avaruuteen. Värikerrostutkimusten yhteydessä on käynyt ilmi, että hilseileviä ja heikosti pohjassaan kiinni olevia maalikerroksia joudutaan poistamaan laajasti salin pinnoista.

Väritutkimusten perusteella kirkkosalin alkuperäinen värytys on ollut samantapainen kuin suunnittelijan isän Carl Ludvig Engelin monissa kirkkokohteissa, kuten Helsingin Vanhassa Kirkossa.

Kirkkosalin alkuperäisen värytyksen palauttamista tulee korjauksen yhteydessä harkita arkkitehtoniseen kokonaisuuteen kuuluvana olennaisena osana (asiasta keskusteltu yliarkkitehti Martti Jokisen kanssa 14.9.07). Myöhemmät maalikerrokset joudutaan poistamaan pinnoista, jolloin häviää suurelta osin mm. 1975 tehty väriasu ja sen käytön perusteet.

Alkuperäisestä väryyksestä tehdään isokokoinen mallialue arkkitehdin määräämään paikkaan. Lisäksi tarvitaan koemalleja seinäpilastereista löytyneestä marmorointi työtavasta sekä kirkon ovissa esiintyneestä seetripuu - jäljitelmästä ja kattopintojen taivaansinisestä väristä.

Museoviraston käsityksen mukaan alkuperäisen värytyksen palauttaminen loisi oikean kuvan arkkitehti Carl Alexander Engelin pyrkimyksistä saada aikaan upea kirkko Rautalammillle.

Konservaattori Pentti Pietarila